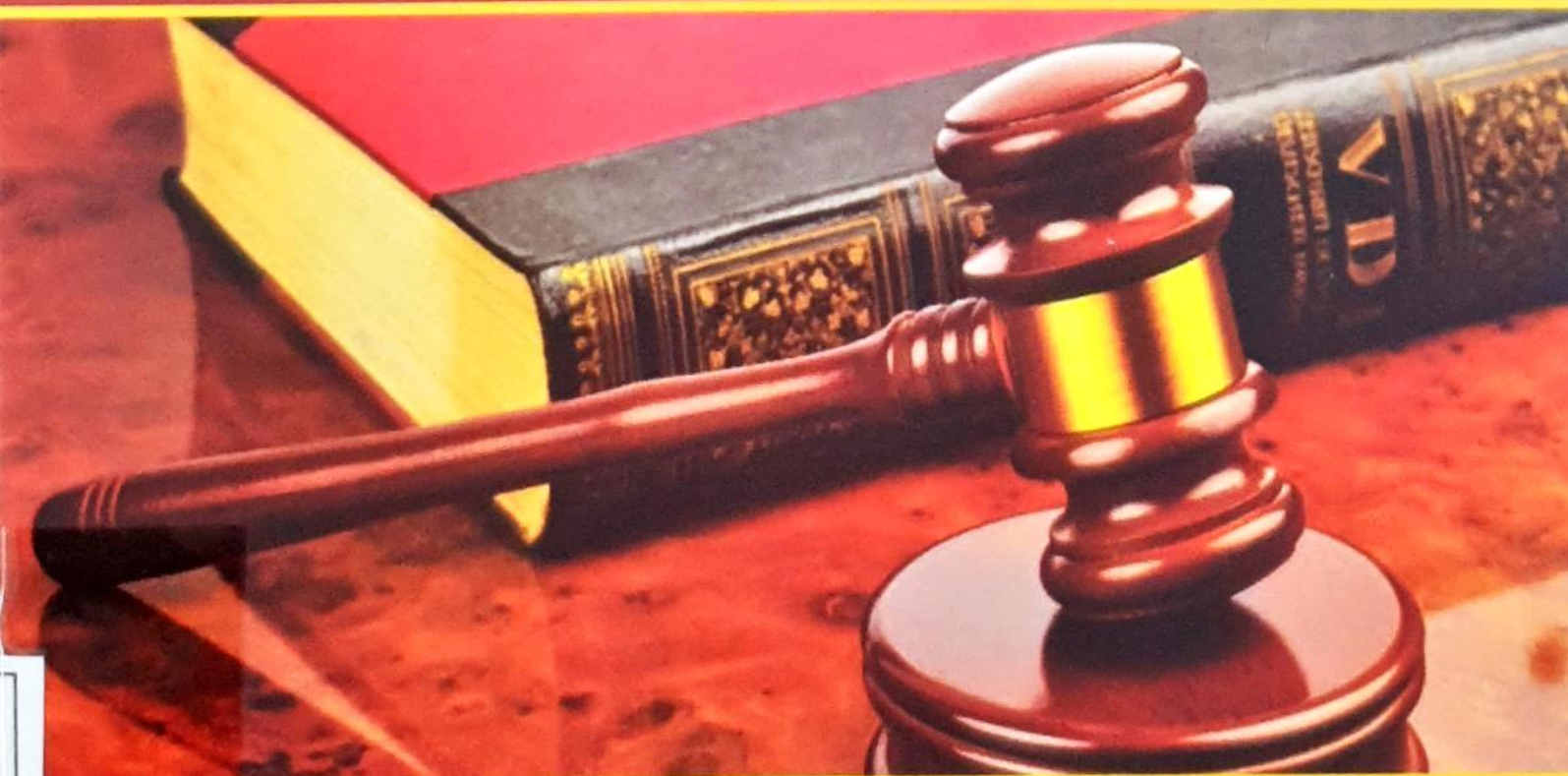




TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH **LUẬT KINH TẾ**



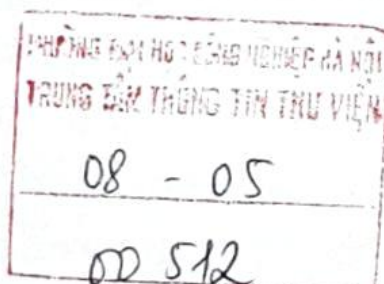
NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ



TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

TS. Vũ Thị Hồng Vân (Chủ biên)

ThS. Lê Thị Hà



GIÁO TRÌNH LUẬT KINH TẾ



NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ - 2018

LỜI NÓI ĐẦU

Trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế, để doanh nghiệp hoạt động kinh doanh có hiệu quả thì một trong những vấn đề quan trọng hàng đầu chính là nhà nước phải xây dựng hành lang pháp lý thông thoáng, phù hợp với thực tiễn của Việt Nam cũng như các thông lệ quốc tế. Trước đòi hỏi đó, hệ thống pháp luật không ngừng được sửa đổi, bổ sung và ngày càng hoàn thiện. Luật Kinh tế là một ngành Luật giữ vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy phát triển kinh tế của đất nước nói chung và sự phát triển của doanh nghiệp nói riêng cũng được hoàn thiện phù hợp với nền kinh tế thị trường. Luật Kinh tế là môn học bắt buộc nhằm trang bị kiến thức pháp luật về kinh tế cho sinh viên khối ngành Kinh tế. Vì vậy, nhóm tác giả đã biên soạn giáo trình **“Luật Kinh tế”** để phục vụ sinh viên trong việc học tập, tham khảo và nghiên cứu. Nội dung phân tích những vấn đề trọng tâm của quy định pháp luật về các loại hình doanh nghiệp theo Luật Doanh nghiệp hiện hành; pháp luật về phá sản doanh nghiệp; những nội dung cơ bản về hợp đồng kinh doanh, thương mại; pháp luật-giải quyết tranh chấp trong hoạt động kinh doanh, thương mại.

Giáo trình gồm 5 chương:

Chương 1. Những vấn đề lý luận chung về Luật Kinh tế và Luật Thương mại

Chương 2. Luật Doanh nghiệp

Chương 3. Pháp luật về hợp đồng trong lĩnh vực kinh doanh, thương mại

Chương 4. Pháp luật về phá sản

Chương 5. Pháp luật về giải quyết tranh chấp kinh doanh, thương mại

Mặc dù đã rất cố gắng nhưng trong quá trình biên soạn khó tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót, chúng tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của độc giả để giáo trình được hoàn thiện hơn.

NHÓM TÁC GIẢ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	3
CHƯƠNG 1. NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN CHUNG VỀ LUẬT KINH TẾ VÀ LUẬT THƯƠNG MẠI	11
1.1. Khái niệm, đối tượng điều chỉnh và phương pháp điều chỉnh của Luật Kinh tế	11
1.1.1. Khái niệm Luật Kinh tế	11
1.1.2. Đối tượng điều chỉnh của Luật Kinh tế	12
1.1.3. Phương pháp điều chỉnh của Luật Kinh tế.....	13
1.2. Khái niệm, đối tượng điều chỉnh, phương pháp điều chỉnh của Luật Thương mại	14
1.2.1. Khái niệm Luật Thương mại.....	14
1.2.2. Đối tượng điều chỉnh của Luật Thương mại.....	15
1.2.2.1. Hành vi thương mại.....	15
1.2.2.2. Hoạt động quản lý nhà nước về thương mại	17
1.2.3. Phương pháp điều chỉnh Luật Thương mại	20
1.2.4. Thương nhân - chủ thể chủ yếu của Luật Thương mại.....	21
1.2.4.1. Khái niệm thương nhân.....	21
1.2.4.2. Phân loại thương nhân.....	24
1.2.5. Nguồn của Luật Thương mại.....	25
1.2.5.1. Khái niệm	25
1.2.5.2. Phân loại.....	25
CHƯƠNG 2. LUẬT DOANH NGHIỆP.....	28
2.1. Những vấn đề pháp lý chung về doanh nghiệp.....	28
2.1.1. Khái niệm về doanh nghiệp	28
2.1.2. Phân loại	29

2.1.3. Thành lập doanh nghiệp và đăng ký kinh doanh	30
2.1.3.1. Các điều kiện để thành lập doanh nghiệp	30
2.1.3.2. Đăng ký kinh doanh	33
2.1.4. Tổ chức lại doanh nghiệp.....	35
2.1.4.1. Chia doanh nghiệp.....	36
2.1.4.2. Tách doanh nghiệp	36
2.1.4.3. Hợp nhất doanh nghiệp	37
2.1.4.4. Sáp nhập doanh nghiệp	37
2.1.4.5. Chuyển đổi doanh nghiệp	37
2.1.5. Chấm dứt hoạt động của doanh nghiệp	38
2.1.5.1. Giải thể doanh nghiệp	38
2.1.5.2. Phá sản doanh nghiệp.....	39
2.2. Các loại hình doanh nghiệp.....	40
2.2.1. Doanh nghiệp tư nhân.....	40
2.2.1.1. Bản chất pháp lý.....	40
2.2.1.2. Vốn và quản lý vốn trong doanh nghiệp tư nhân.....	41
2.2.1.3. Tổ chức quản lý.....	41
2.2.1.4. Một số quyền đặc thù của chủ doanh nghiệp tư nhân.....	42
2.2.2. Công ty trách nhiệm hữu hạn (TNHH).....	43
2.2.2.1. Công ty TNHH hai thành viên trở lên.....	43
2.2.2.2. Công ty TNHH một thành viên.....	48
2.2.3. Công ty cổ phần	51
2.2.3.1. Bản chất pháp lý.....	51
2.2.3.2. Chế độ pháp lý về tài sản	52
2.2.3.3. Quản trị nội bộ	57
2.2.3.4. Hợp đồng, giao dịch phải được Đại hội đồng cổ đông hoặc Hội đồng quản trị chấp thuận.....	62
2.2.4. Công ty hợp danh.....	63

2.2.4.1. Bản chất pháp lý.....	63
2.2.4.2. Thành viên công ty hợp danh.....	64
2.2.4.3. Chế độ pháp lý về tài sản	66
2.2.4.4. Quản trị nội bộ	66
2.2.5. Doanh nghiệp nhà nước	68
2.2.5.1. Khái niệm và phân loại doanh nghiệp nhà nước.....	68
2.2.5.2. Cơ cấu tổ chức và quản lý.....	69
2.2.5.3. Kiểm tra đánh giá hoạt động của doanh nghiệp nhà nước	71
2.2.5.4. Thành lập, tổ chức lại, giải thể công ty nhà nước	72
2.2.6. Doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài	74
2.2.6.1. Khái quát chung về đầu tư	74
2.2.6.2. Khái niệm và đặc điểm doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài	75
2.2.6.3. Quy chế pháp lý về vốn.....	76
2.2.6.4. Thời hạn hoạt động của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài.....	77
2.2.6.5. Cấp và thu hồi chứng nhận đăng ký đầu tư cho doanh nghiệp có vốn nước ngoài.....	78
2.2.7. Hợp tác xã (HTX)	80
2.2.7.1. Khái quát chung về HTX, liên hiệp HTX	80
2.2.7.2. Thành lập, tổ chức lại và giải thể HTX.....	82
2.2.7.3. Quy chế pháp lý dành cho xã viên	83
2.2.7.4. Quy chế pháp lý về tổ chức, quản lý HTX.....	85
2.2.7.5. Vốn và quản lý vốn	85

CHƯƠNG 3. PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG TRONG LĨNH VỰC KINH DOANH, THƯƠNG MẠI.....

3.1. Một số vấn đề chung về hợp đồng	87
3.1.1. Khái niệm, đặc điểm của hợp đồng	87
3.1.1.1. Khái niệm.....	87
3.1.1.2. Đặc điểm	88

3.1.2. Nguyên tắc giao kết hợp đồng	88
3.1.3. Phân loại hợp đồng	88
3.1.3.1. Căn cứ vào tính chất của nghĩa vụ trong hợp đồng, hợp đồng bao gồm	88
3.1.3.2. Căn cứ vào nội dung, hợp đồng bao gồm	88
3.1.3.3. Căn cứ vào mục đích của hợp đồng	89
3.1.4. Nguồn văn bản về hợp đồng và nguyên tắc áp dụng	89
3.2. Hợp đồng trong lĩnh vực kinh doanh, thương mại.....	89
3.2.1. Khái niệm và phân loại	89
3.2.2. Giao kết hợp đồng trong kinh doanh, thương mại.....	91
3.2.2.1. Nguyên tắc giao kết.....	91
3.2.2.2. Nội dung.....	92
3.2.2.3. Thủ tục giao kết hợp đồng	92
3.2.3. Các biện pháp bảo đảm thực hiện hợp đồng trong kinh doanh, thương mại.....	96
3.2.4. Điều kiện có hiệu lực của hợp đồng và hợp đồng vô hiệu	97
3.2.4.1. Điều kiện có hiệu lực của hợp đồng trong kinh doanh, thương mại.....	97
3.2.4.2. Hợp đồng vô hiệu và xử lý hợp đồng vô hiệu.....	99
3.2.5. Thực hiện hợp đồng.....	100
3.2.6. Trách nhiệm do vi phạm hợp đồng trong kinh doanh, thương mại.....	102
3.2.6.1. Khái niệm, đặc điểm, căn cứ áp dụng trách nhiệm do vi phạm hợp đồng trong kinh doanh thương mại	102
3.2.6.2. Các hình thức trách nhiệm do vi phạm hợp đồng trong kinh doanh, thương mại	103
3.2.6.3. Miễn trách nhiệm hợp đồng	107

CHƯƠNG 4. PHÁP LUẬT VỀ PHÁ SẢN	111
4.1. Đối tượng, phạm vi điều chỉnh và ý nghĩa của Luật Phá sản.....	111
4.1.1. Đối tượng áp dụng	112
4.1.2. Phạm vi điều chỉnh	112
4.1.3. Vai trò của Luật Phá sản	112
4.2. Dấu hiệu xác định doanh nghiệp mất khả năng thanh toán	112
4.2.1. Dấu hiệu.....	112
4.2.2. Phân loại phá sản	113
4.3. Thẩm quyền của Toà án	114
4.4. Thủ tục phá sản	114
4.4.1. Nộp đơn yêu cầu và mở thủ tục phá sản.....	115
4.4.1.1. Quyền nộp đơn yêu cầu mở thủ tục phá sản	115
4.4.1.2. Nghĩa vụ thông báo doanh nghiệp, hợp tác xã mất khả năng thanh toán	116
4.4.1.3. Thụ lý đơn yêu cầu mở thủ tục phá sản	116
4.4.1.4. Quyết định mở hoặc không mở thủ tục phá sản.....	117
4.4.2. Hội nghị chủ nợ	118
4.4.3. Phục hồi hoạt động sản xuất kinh doanh	120
4.4.4. Tuyên bố phá sản	121
4.4.5. Hậu quả của việc tuyên bố phá sản.....	122
4.5. Thanh lý tài sản, các khoản nợ.....	123

CHƯƠNG 5. PHÁP LUẬT VỀ GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP KINH DOANH, THƯƠNG MẠI	126
5.1. Khái niệm và đặc điểm của tranh chấp kinh doanh, thương mại.....	126
5.2. Yêu cầu và những phương thức giải quyết tranh chấp	127
5.2.1. Yêu cầu giải quyết tranh chấp kinh doanh, thương mại	127
5.2.2. Phương thức giải quyết tranh chấp kinh doanh, thương mại.....	128
5.3. Giải quyết tranh chấp tại Trọng tài thương mại	130

5.3.1. Các tổ chức Trọng tài thương mại ở Việt Nam	130
5.3.2. Thẩm quyền của Trọng tài thương mại	131
5.3.3. Nguyên tắc của tổ tụng Trọng tài thương mại	132
5.3.4. Các giai đoạn của tổ tụng Trọng tài thương mại	135
5.3.5. Sự hỗ trợ của cơ quan nhà nước đối với tổ tụng Trọng tài thương mại	137
5.4. Giải quyết tranh chấp tại Tòa án nhân dân.....	138
5.4.1. Những nguyên tắc cơ bản của tổ tụng dân sự tại Tòa án.....	138
5.4.2. Thẩm quyền của Tòa án trong giải quyết tranh chấp trong kinh doanh, thương mại	139
5.4.3. Các giai đoạn của tổ tụng dân sự giải quyết tranh chấp kinh doanh, thương mại	141
5.4.4. Thi hành bản án, quyết định giải quyết các vụ việc kinh doanh, thương mại của Tòa án	145
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	147